

Синдикално Ш@РД

ЛИСТ СИНДИКАТА ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

Број 223 • мај-јун 2023 • Година XXIII • Бесплатан примерак • www.sind-obr.org.rs

ISSN 1451-7574

- Потписан Споразум о продужењу важности ПКУ за предшколце
- Најављен штрајк за септембар
- Формирана Секција младих СОС
- Одржан семинар Секције жена

У међувремену...

Пише: Валентина Илић

До изласка најновијег издања “Синдикалног пера” резимирамо све оно што је могло да стане у два месеца, а закључно са овим бројем Влада и ресорно министарство није ништа предузело.

Почетак маја обележио је трагичан догађај у једној школи која је по свим параметрима била реномирана, увек огледна са високим степеном безбедносних мера. Али, ето, десило се оно чега смо се највише плашили и оно што је покренуло успавану и глуву јавност на све проблеме у систему, на које је Синдикат упозоравао не годинама, већ деценијама, а то је, да је углед просветне професије урушен, да је постао обесмишљен, као и вредности знања које су темељ будућности нације. Насилје је постало “нормалан” начин досезања циља, док се егзекутори шепуре у јавним просторима. Није проблем на даљинском променити канал, али се не може променити породица која је, као основа елементарних моралних постулата, давно постала елемент манипулација и модалитет друштвеног експеримента.

Просечна нето зарада запослених у образовању 71.124 динара у 2023. била је нижа од:

1. Просечне нето зараде у Републици (74.933 дин.) за 5.1%
2. Просечне нето зараде у јавном сектору (77.931 дин.) за 8.8%
3. Просечне нето зараде у јавним државним предузећима (88.362 дин.) за 19.5%
4. Просечне нето зараде у администрацији (85.493 дин.) за 16.8%
5. Просечне потрошачке корпе (86.760 дин.) за 18%

Просечна нето зарада у образовању у фебруару 2023. године повећала је заостајање за просечном зарадом у администрацији - држава (са 16.8% на 20.1%), просечном потрошачком корпом (са 18% на 20.3%) и просечном нето зарадом у јавном сектору (са 8.8% на 9.8%). У априлу 2023. године Синдикат образовања Србије је тражио да повећање плата буде 30% како би просечна нето зарада у образовању “ухватила прикључак” са просеком у јавном сектору и просечном потрошачком корпом.

Повећање плата најављено за септембар од 5.5% када, већ пословично, просветари “увек нешто траже” донеће повећање за 4.100 динара, а 10% у децембру (?) још 7.800 динара. Као мере Владе за побољшање материјалног статуса неће нас поћи и односу на остале на лествици јавних делатности или ти делатности од друштвеног значаја, а камоли од изузетног друштвеног значаја, на шта су многи пледирали у својим оценама у протекла два месеца.

Што се тиче правних регулатива и правилничких норматива није знано како ће се нешто суштински променити по питању превентивног и санкционишућег односа државе према онима који су давно прекршили све норме и избегли све казне, а на просветарима је само да пишу бескрајно дуге анализе, евиденције, да буду не само педагози и психолози већ и социјални радници, координатори између узвишеног и достојанственог у односу на дно, пошати и нулте вредности. Па, како ће се млади онда одлучити да изаберу наставнички смер на факултету ако је увек слабо плаћен, потцењен, ризикант и непредвидив? Тек је уписао по који студент физике, математике или онај који због лошег успеха није имао де.

На малој матури резултати српског језика и књижевности су били катастрофални, јер нове генерације не говоре (изгледа) нашим језиком како би се у животу користили неким универзалним, технолошким језиком у свету информатичких постигнућа.

Запретили смо протестом предшколаца и брже боље је потписан Споразум о продужетку ПКУ до 2026. године (!!!). Како наш народ каже “Док дете не заплаче, мајка га подожити неће”, а овде је дете плакало, и плакало, а онда заћуало и узело правду у своје руке.

Изгледа готово немогуће након свих депримирајућих података и чињеница рећи - не треба одустати! Али, не треба одустати ради свих наших ученика и студената који нас цене и поштују, које учимо разним сазнањима и животу, ради њихових родитеља који нам верују и ради нашег подсећања на разлоге - зашто смо се определили за просвету. Ако нема ко из државе да разуме шта је потребно, синдикати морају - зарад будућности, зарад самопоштовања. То су исказали и млади који су се радо определили да се организују и повежу по први пут у нашем синдикату, то су показале и жене на семинару који смо организовали да бисмо биле јаче и истрајније у борби за наша права, у борби за достојанство професије. Нисмо ми овде ради државе, већ је држава ту ради нас, треба да нас уважи, треба да нас саслуша, чуће много паметних и корисних предлога. Разумни, образложени предлози морају бити уважени у овом свету несувислих ставова и оцена, ми смо ту да се саслушамо, а ако представници власти не желе, Синдикат има легалних начина да их наговори на то.

Успели смо да испливамо из ове тешке школске године, рањени, али спремни да се суочимо са више васпитних мера које свима требају и да допринесемо оздрављењу вредносног система друштва у којем живимо и радимо. А до нове школске године, срећан вам заслужени распуст!

СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ ОДБОР

11000 Београд, Државна 18/VI, телефон 011-3331129, в.р. 333-450000027429-19, www.sindikat-ob.org.rs

Синдикат образовања Србије
РЕПУБЛИЧКИ ОДБОР

Број: 72
Београд, 28.2.2024

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ПРЕМИЈЕРКА АНА БРИЉАЊИЋ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

Почтовани,

На седници Председништва Републичког одбора Синдиката образовања Србије одржане 8. маја 2023. године разматран је актуелна ситуација у образовном систему и, докт предлог критеријонних и другогачи мера. У вези са тим доцна је сачињен:

ОДЛУКА

1. Да се хитно повећа број стручних сарадника у школама, посебно психолога, као једне од мера коју је усвојила и Радна група за променају и стратичне нацале у систему образовања и испитивања, а која још увек није примењена у пракси;
2. Да се хитно у свим предшколским установама, основним и средним школама обезбеди позитиван и видљив надзор, ради веће безбедности деце и запослених;
3. Да се смањи број ученика у одељењима са максималних 30 на 24 ученика, због квалитетнијег образовања образовно – васпитног рада и посебноности сваког ученику индивидуално;
4. Да се обезбеди већи број оцена критеријона и испитивања у школама и предшколским установама, која укључују у васпитно-образовни процес децу са сметљивошћу и развоју или инвалидитетом;
5. Да се истражи Кривично законик Србије тако што ће се увести нови кривични дело “Понав на заносљивост у установама образовања” из разлога што постоји потреба да се заносљивост у установама образовања елиминише у Кривичном законик, јер немају статус службеног лица, а евалуациони су извршени реткомама наводи од стране ученика, родитеља и грађан деце;
6. Да примени Закон о систему плата запослених у јавном сектору који од 1. Јануара 2024. гдине;
7. Да се смањи административне обавезе запослених у образовним установама.

Синдикат образовања Србије предлаже да се основне вредности у Републици Србији повину ко значајним напредацима у ОШ Владислав Рабинсар – Београд, у знак сећања и отплати на будуће генерације.

Од Владе Републике Србије и Министарства просвете очекујемо хитну реакцију и одговор, као и хитно репрезентативан одговор.

С поштовањем,

Одржана седница Републичког одбора

Пише: Миодраг Камперелић

Редовне седнице Председништва и Републичког одбора одржане су 2. јуна 2023. године у Београду. Теме састанака су биле актуелна ситуација у образовању и предлог одговарајућих одлука, избор чланова радних група за технолошке вишкове за Школску 2023 / 2024. затим избор члана Надзорног одбора СОС, избор чланова Организационог одбора Спортских сусрета СОС за 2023. годину и друге.

Вест која је осванула у медијима да се настава у школама завршава 6. јуна и да ће се до 20. само закључивати оцене, изненадила је запослене у просвети и отворила дискусију на седницама синдиката. Допис који је Министарство просвете упутило школама, добијен је мејлом из једне школе у Београду. Толико о социјалном дијалогу са представницима запослених. Без обзира на то што се ова одлука односи на наставнике у школама и мења завршетак школске године, ресорно министарство се није удостојило ни да обавести синдикате, а камоли да их консултује. Штуро и непрецизно образложење прекида наставе, отворило је бројна питања и проблеме. Иако је јасно да је брига за безбедност ученика примарна, ранији прекид наставе, свега неколико дана пре, исхитрена је и неразумна одлука која не узима у обзир целокупан образовни процес и закључивање оцена.

На седници Председништва је припремљен Предлог одлуке о нашим захтевима и најаве штрајка, коју је Републички одбор усвојио. Донета је одлука да се члановима Републичког одбора мејлом упути документација за изјашњавање чланства до 15. августа, а Председништво је овлашћено да донесе коначну одлуку.

У наставку седнице РОС је изабрао чланове радних група за технолошке вишкове за школску годину 2023/2024. и то:

- 1. Радна група при Министарству просвете:**
Александар Николић - majaisalenikolic@gmail.com
- 2. Радна група за Школску управу Београд:**
Биљана Благојевић - biljanablagojevic25@gmail.com
Марко Поповић - sindikat.sts@gmail.com - заменик;
- 3. Радна група за школску управу Зрењанин:**
Томислав Војновић - vojtom10@gmail.com
Мирјана Ковачевић - mirjana.kovacevicbarbul@gmail.com - заменик;
- 4. Радна група за Школску управу Сомбор:**
Гордана Штулић - gosa.stulic@gmail.com ;
Душанка Ђурувија - curuvijadusanka@gmail.com - заменица;
- 5. Радна група за Школску управу Нови Сад:**
Горан Келеман - kelemangorann@gmail.com
Сандра Елијаш - elijas.sandra@gmail.com - заменица;
- 6. Радна група за Школску управу Пожаревац:**
Маргита Петковић - margitapetkovic@gmail.com ;
Даринка Бајкић - dara.bajkic.ru@gmail.com - заменица;
- 7. Радна група за Школску управу Ваљево:**
Драган Митрић - draganmitrija@gmail.com
Бранка Костић - brankadjurasevickostic@gmail.com - заменица;
- 8. Радна група за Школску управу Крагујевац:**
Биљана Пухаловић - biljanapuh@yahoo.com ;
Светлана Јевђевић - svetlanajevdjevick01@gmail.com - заменица;
- 9. Радна група за Школску управу Јагодина:**
Милан Јовановић - sindikatosrcja@gmail.com ;
Првослав Цинцовић - prvoslavcincovic@gmail.com ;
- 10. Радна група за Школску управу Зајечар:**
Милован Станковић - milovan1961@gmail.com ;
Дејан Децановић - dejan.decanovic@gmail.com - заменик;

11. Радна група за Школску управу Ужице:

Ивана Милојевић - ema.milojevic@gmail.com ;
Ирена Андрејић - irenaandrejic@gmail.com - заменица;

12. Радна група за Школску управу Краљево:

Ремзо Дестовић - remzodestovic@gmail.com ;
Слађана Стефановић - sladjaovdaljina@gmail.com - заменица;

13. Радна група за Школску управу Нови Пазар:

Селма Делимеђац Трубљанин - selmatrubljanin@gmail.com ;
Ајсела Куртагић - ajsela_65@hotmail.com - заменица;

14. Радна група за Школску управу Чачак:

Драган Пешић - draganpesicgagi@gmail.com ;
Горан Џоковић - dzokovicgoran3@gmail.com - заменик;

15. Радна група за Школску управу Ниш:

Александар Николић - majaisalenikolic@gmail.com ;
Драгана Јовановић - dragana67jovanovic@gmail.com - заменица;

16. Радна група за Школску управу Лесковац:

Драгана Карапанчић Стефановић - sindikat@le.org.rs ;
Мерлин Трајковић - merlintrajkovic71@gmail.com - заменица;

17. Радна група за Школску управу Крушевац:

Лула Ђокић - os.k.milica@gmail.com ;
Мирољуб Симоновић - miroljubsimonovic59@gmail.com - заменик;

18. Радна група за Школску управу Косовска Митровица:

Зоран Дробњаковић - zoran_zv@yahoo.com ;
Срђан Павићевић - pavicevic54@gmail.com - заменик;

С обзиром на то да је наша колегиница Бисерка Мићовић, дугогодишњи синдикални активиста и чланица органа СОС, отишла у заслужену пензију, Републички одбор је на предлог Председништва изабрао Маргиту Петковић из Пожареваца за члана Надзорног одбора. Такође, уместо Бисерке, нови члан РОС из Београда је Марко Поповић из земунске Саобраћајно-техничке школе.

За чланове Организационог одбора Спортских сусрета СОС за 2023. годину изабрани су: Биљана Благојевић, Александар Николић, др Чедомир Барош, Маргита Петковић, Раде Ерцег, др Бранко Миљановић, Светлана Илић, Данијел Ђорђевић, Зоран Дробњаковић и Слободан Јовичин. И ове године сусрете одржавамо у Кладову, у хотелу "Бердап" и приватном смештају, а по приспелим пријавама и најавама, вероватно ћемо имати рекордан број учесника.

На крају седнице председница је информисала чланове РОС да је крајем маја формирана Секција младих и да ће Секција жена бити одржана крајем јуна.

Најављен штрајк за септембар

Пише: Р. С. П.

У периоду између два броја "Синдикалног пера" Синдикат је, поред уобичајених активности, имао интензивну преписку са надлежним министарствима, Владом Србије, а у неколико наврата СОС се саопштењем обраћао јавности. Издвајамо најважније.

ТРАГЕДИЈА У РИБНИКАРУ

Већ 3. маја, шокирано трагедијом у београдској Основној школи, руководство СОС се огласило саопштењем у којем је изражена вера и нада у опоравак повређене деце и њихове наставнице. Том приликом СОС је подсетио да је годинама упозоравано на пораст насиља у школама.

"У поремећеном систему вредности у друштву, где су сви облици насиља свакодневно присутни у медијима, интернету, телевизији и доступни најмлађима, где се поступно уништава породица као основна ћелија друштва, сматрамо да је ово епилог многих нерешених проблема, на које смо као синдикат указивали и да је школа небезбедна средина", пише између осталог у Саопштењу и апелује на државне органе да одговорно, дугорочно и системски стварају услове за нормалан и безбедан живот деце и запослених и свакодневну борбу против свих облика насиља, а посебно у образовном систему.

ПРЕДЛОГ МЕРА СОС

Председништво СОС је разматрајући актуелну ситуацију, на седници 8. маја, усвојило, а потом и председници Владе Србије упутио Предлог краткорочних и дугорочних мера, које се односе на образовање. У допису је затражено хитно повећање броја стручних сарадника у школама; да у предшколским установама, основним и средњим школама буде ангажован довољан број полицајаца и обезбеђен видео надзор; да буде смањен број ученика у разредима са 30 на 24; затражен је већи број асистената и пратилаца за децу са посебним потребама; измену Кривичног закона тако што ће се увести ново кривично дело: "Напад на запосленог у установама образовања"; да примена Закона о систему плата запослених у јавном сектору почне од 1. јануара 2024. године; да буде умањен обим административне обавезе запослених у образовним установама.

Предложено је да основне школе широм Србије добију назив по именима пострадалих деце у ОШ "Владислав Рибникар" - Београд, у знак сећања и опомене за будуће генерације.

ИНИЦИЈАТИВА: ПКУ ПРЕДШКОЛЦИ

Три репрезентативна синдиката ГСПРС "Независност", СС предшколског васпитања и образовања и СОС су 24. маја упутила Министарству просвете заједничку Иницијативу за потписивање Споразума о продужењу рока важности

ПКУ за запослене у установама предшколског васпитања и образовања у којој је истакнуто да важећи ПКУ истиче 15. јула ове године и апеловано да тај споразум што пре буде потписан.

ПРЕКИД ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

Другог дана јуна СОС је на изненадну одлуку Владе да 6. јуна оконча Школску годину реаговао Саопштењем у којем је истакнуто изненађење исхитреним потезом државног врха без образложења и консултација са стручном јавношћу и синдикатима, који ће за последицу имати конфузију међу наставницима, ђацима и родитељима. СОС је том приликом, узимајући у обзир безбедност ученика, поставио питање, да ли се безбедност постиже оваквом одлуком? СОС је оценио да је држава показала неспремност да се избори са свим облицима насиља, на које је годинама указивано.

ПОВИШИЦА НЕ ДОСЕЖЕ ПРОСЕК

Дописом председнику Србије и председници Владе 9. јуна СОС је реаговао на обраћање јавности Александра Вучића у којем се он осврнуо на догађаје и предузете мере у стварању безбеднијих услова рада у образовним установама, али и на лош материјални положај запослених просветних радника.

"Повећање зарада за просвету у овој години је неопходно, али сматрамо да укупно повећање зарада у просвети које сте навели, неће достићи републички просек у децембру, када се узме у обзир инфлација и раст зарада у реалном и јавном сектору. С тим у вези, тражимо закључивање Протокола са прецизно утврђеним повећањима и динамиком исплате за 2023. годину.

Тражимо изједначавање цене рада у образовању, јер у систему образовања постоје три различите цене рада, па се повећање неће једнако одразити у свим сферама, од предшколског, основног, средњег, ученичког и студентског стандарда, до високог образовања.

Посебно указујемо на огромно незадовољство запослених у високом образовању, које у нашем излагању и детаљној анализи, нисте споменули, а имају најнижу цену рада у јавним делатностима", наведено је у допису и подвучено да је СОС донео одлуку о штрајку на почетку школске године и да је неопходно хитно започети преговоре о наведеним захтевима.

ПОДСЕТНИК

Председнику Републике, премијерки и вршиоцу дужности министра просвете Ђорђу Милићевићу упућен је 4. јула допис, који је у суштини подсетник надлежнима да је Синдикат образовања Србије, тачније Републички одбор, још пре месец дана упутио захтеве и најаву штрајка, а пре два месеца и Предлог мера у циљу стварања безбеднијих услова за рад у школама. У допису, председница СОС је подсетила још да најављена повишица плата 5,5 % није довољна ни да досегне просечну плату у држави, те и да је тражен ребаланс буџета са повећањем 30 % за просвету и закључење протокола о динамици повећања.

Затражена је и исправка дугогодишње неправде изједначењем цене рада за све делатности у оквиру просвете. Синдикат је још једном упозорио власт да због лоших материјалних услова просвета остаје без младих кадрова, као и да школе у блиској будућности неће имати довољно квалификованих наставника.

У допису Валентина Илић још подсећа да после трагедије у ОШ "В. Рибникар", осим што је формиран Савет за борбу против вршњачког насиља, није донета ни једна конкретна мера, нити је учињено што је и пре поменуте трагедије најављивано. Она је том приликом још једном затражила хитно отпочињање преговора у вези ових у потпуности оправданих захтева.

Формирана секција младих СОС

Пише: М. Камперелић

У оквирном плану активности Синдиката образовања Србије за 2023. годину, који је усвојен на седници Републичког одбора у марту, планирано је формирање Секције младих.

На основу Одлуке о броју и саставу Секције младих у Београду је 30. маја одржана конститутивна седница, на којој су верификовани мандати, изабрани председник и Извршни одбор Секције и усвојени основни документи Правила о раду и план активности.

Седници су присуствовали председница СОС Валентина Илић, потпредседница Марина Миленковић и чланица Председништва Биљана Благојевић.

Секцију младих чини 30 чланова из свих региона и из свих делатности у образовању, до 35 година старости. За председника је изабран Милош Јанковић из Грађевинске школе у Београду, за потпредседницу Исидора Настић из Куле, а чланови Извршног одбора су, поред председника и потпредседнице још и Јелена Петровић - Београд, Немања Николић - Ниш и Нина Палинкаш - Београд.

Чланови Секције младих за период 2023/2026. су: Андреја Терзић - Сомбор, Александар Вујић - Шид, Наталија Драган - Иђош, Марица Филиповић - Нови Сад, Теодора Цванић - Нови Сад, Драган Рис - Нови Сад, Дијана Ђорђевић - Ниш, Деана Радојевић - Зајечар, Јелена Ђорђевић - Параћин, Мирјана Јездимировић - Шабац, Марко Стрика - Севојно (Ужице), Јована Алексов - Сурдулица, Јефимија Ђорђевић - Београд, Немања Ристовић - Лесковац, Иван Цветковић - Лесковац, Александар Стојановић - Средњево, Марија Јанић - Трстеник, Бојана Вељовић - Прокупље, Драгана Ђорђевић - Пирот, Енес Ануша - Нови Пазар, Немања Петровић - Уб, Ђорђе Петровић - Горња Трнава, Бојана Вуловић - Косовска Митровица, Стефан Лазић - Доња Гуштерица и Верица Виденов Живковић - Злот (Бор).

Колега Немања Ристовић из Лесковца је, као члан Секције младих СССС испред СОС, присуствовао семинарима у иностранству и информисао чланове Секције о искуствима и проблемима младих у свету. Он је истакао да су проблеми веома слични са нашим и да је суштина у томе што млади не показују интерес за синдикат, јер немају основна знања о улози и активностима синдиката.

План активности, који је усвојила Секција, углавном се односи на ширење структуре и укључивање што већег броја младих активиста у синдикални рад и подизање капацитета за њихово синдикално деловање. У складу са могућностима, у плану је обилазак одбора образовања на територији и разговори са њиховим представницима и представницима младих о локалним темама, потребама младих и могућностима, о заједничким активностима и акцијама. Циљ је пружање помоћи младим синдикалцима свуда и на сваком месту, радити на њиховом информисању и оснаживању и даљем укључивању у органе Синдиката. Секција ће покренути иницијативу о повећању броја младих у органима

одлучивања Синдиката и деловати на повећању публицитета и сарадњи са медијским кућама.

У циљу боље координације рада и протока информација формирана је и група на Вибер апликацији, преко које ће председник и Извршни одбор размењивати податке и информације о активностима у наредном периоду.

Након упознавања и представљања, чланови Секције су у отвореној дискусији наводили проблеме у њиховим срединама и уопште у деловању Синдиката на којима треба радити, те и упознати младе са функцијом Синдиката и дати решења за проблеме које се на њих односе.

Измене и допуне колективних уговора

Пише: Р. С. П.

Након ступања на снагу Посебног колективног уговора о изменама и допунама ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика у новембру 2022. године, којим су запослени добили нова права, СОС је поднео Иницијативу за измене и допуне ПКУ за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, ПКУ за запослене у студентском стандарду чији је оснивач Република Србија као и ПКУ за запослене у високом образовању.

Крајем јануара 2023. године и запослени у предшколским установама су добили ново право, односно нов основ за исплату јубиларне награде. Запослени у предшколским установама имају право на исплату јубиларне награде када наврше 40 година рада у радном односу у висини две и по просечне плате. Имајући у виду да важност ПКУ за запослене у предшколским установама истиче 15. јула ове године, СОС је са осталим репрезентативним синдикатима благовремено поднео Иницијативу за продужење истог, те очекујемо да ће ускоро ПКУ бити продужен како запослени не би остали без права која гарантује колективни уговор. Поред наведеног, очекујемо да ћемо наставити преговоре ради закључивања Измена и допуна ПКУ за запослене у предшколским установама, како би запослени поред важећих добили нова, повољнија права.

Преговори за измене и допуне ПКУ за запослене у студентском стандарду су приведене крају, очекујемо да ће ускоро бити потписане, као и да ће у кратком року ступити на снагу. У току преговора договорено је да и запослени у установама студентског стандарда добију ново право, и то јубиларну награду за навршених 40 година рада у радном односу у висини две и по просечне плате. Поред наведеног, договорено је да запослени имају право на плаћено одсуство у случају поласка детета у први разред основне школе и првог поласка детета у предшколску установу - два дана. Побољшани су и основи исплате солидарне помоћи, запослени ће имати право на исплату солидарне помоћи и у случају рођења или увођења детета у висини једне просечне плате. Такође, и у случају привремене спречености за рад до 30 дана услед малигних обољења, запосленима ће се исплаћивати 100% накнаде плате.

СОС је поднео Иницијативу и за измене и допуне ПКУ за високо образовање, али имајући у виду да Министарство просвете није позвало синдикате

ПОСЛЕДЊА ВЕСТ

Потписан Споразум за предшколце

Председници репрезентативних синдиката за делатност предшколског васпитања и образовања Срђан Словић (ГСПРС), Босиљка Јовановић (ССПВИОС) и Валентина Илић (СОС) потписали су 3. јула са вршиоцем дужности министра просвете Ђорђе Милићевићем Споразум о продужењу рока важења ПКУ за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе до 15. јула 2026.

на преговоре ради закључења измена и допуна, СОС се обратио Агенцији за мирно решавање спорова ради решавања насталог спора. Након посредовања Агенције усвојена је Препорука о начину решења колективног радног спора. Наведеном препоруком, препоручено је да отпочну преговори у

року од 15 дана о предложеним и другим евентуалним изменама и допунама ПКУ за високо образовање. СОС очекује да ће Министарство просвете поступити у складу са наведеном препоруком и да ће ускоро почети преговори за измене и допуне ПКУ за високо образовање.

На основу члана 263. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење),

Репрезентативни синдикати у области просвете на нивоу Републике Србије: Самостални синдикат предшколског васпитања и образовања Србије, Синдикат образовања Србије и Гранични синдикат просветних радника Србије „Независност” и Влада, 3. јула 2023. године, закључују

СПОРАЗУМ

о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе

Члан 1.

Важење Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС”, бр. 97/20 и 6/23) продужава се до 15. јула 2026. године.

Члан 2.

Овај споразум ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

За Владу

По Одлуци председника Владе
да први овлашћена министра просвете
01 број: 035-00-9/2023
од 30.05.2023. године

МИНИСТАР БЕЗ ПОРТФЕЉА

задужен за координацију активности и
мера у области односа Републике
Србије са јавношћом

За Самостални синдикат
предшколског васпитања
и образовања Србије
Bosiljka Jovanovic
Босиљка Јовановић, председник

За Синдикат образовања Србије
Valentina Ilic
Илић Валентина, председник

За Гранични синдикат просветних
радника Србије „Независност”

Срђан Словић, председник
Srdjan Slovic

Одржан први састанак Савета

Пише: Биљана Благојевић

Узгради Владе Србије 30. маја је одржана конститутивна седница Савета за спречавање вршњачког насиља који чине председница Владе Ана Брнабић, министарка за бригу о породици и демографију Дарија Кисић Тепавчевић, министарка правде Маја Јовановић, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Никола Селаковић, министар за људска и мањиска права и друштвени дијалог Томислав Жигманов, помоћник министра за предшколско и основно образовање и васпитање Милан Пашић, представници министарстава здравља, унутрашњих послова, информисања и телекомуникација, представница UNICEF Дејана Костадинова, представници удружења “Маме су закон”, представници Центра за несталу и злостављану децу и представници репрезентативних синдиката.

Представници Синдиката образовања Србије у Савету су председница Валентина Илић и председница Градског одобра Београда Биљана Благојевић.

Саветом руководи председница Владе Србије, која је говорила о националној платформи за превенцију и сузбијање насиља “Чувам те” у коју су укључене све релевантне институције и преко које могу сви да пријаве све врсте насиља - од наставника, ученика до родитеља. Јована Радоњић је Савет упознала са радом платформе, импозантним бројем покренутих и завршених обука, као и са новитетом да је 19.маја пуштен трећи сегмент платформе, али и да је у њен рад укључено преко 2.700 ентитета. По њеним речима само за последњих десет дана у мају регистровано је 95 онлине пријава вршњачког, дигиталног и физичког насиља.

Премијерка Ана Брнабић је истакла да је циљ Савета да се постигне нулта толеранција према насиљу у школама и вршњачком насиљу и да ће фокус бити на постизању конкретних резултата и предузимању конкретних корака ка смањењу вршњачког насиља. Савет је упознат да су у процедури измене и допуне Закона о основама система образовања и васпитања, које подразумевају поштравање казних мера за децу насилнике, али и за њихове родитеље, те и да је новина суспензија ученика током трајања дисциплинског поступка. Заменик председника Савета министарка Дарија Кисић Тепавчевић предложила је формирање мобилних тимова за превенцију насиља, који би на те-

рену обилазили средине у којима су пријављени случајеви насиља и који би едуковали наставни кадар како да се понашају у датим ситуацијама. Предлози које су износили присутни чланови Савета односе се и на: укључење у рад Савета представника цркве, верских и академских заједница, родитеља, затим унапређење рада Центра за социјални рад, смањење арбитражног одлучивања и администрације, интензивирање рада група у оквиру Завода за образовање деце, побољшање материјалног статуса наставника, повећање броја психолога и педагога у школама, израда упутства за рад одељењског старешине. Предложено је да друштвено користан рад, уместо као део дисциплинског поступка, буде уведн у школе као обавезан, као и да буде регулисана употреба мобилних телефона у школама.

Милан Пашић је истако да је увођење једносменског рада у 405 основних и средњих школа допринео смањењу насиља у њима и подржао предлог да часови одељењског старешине и одељењске заједнице буду укључени у двадесеточасовну радну норму наставника.

Савет ће имати састанке минимум једном месечно, а по потреби и чешће. Координациони тим за платформу “Чувам те” извештаваће чланове о пријавама насиља на платформи, динамици њиховог решавања, као и санкцијама за почиоце.

Ојачани мостови пријатељства

Пише: Александар Николић

Синдикат васпитања, образовања, науке и културе Словеније (SVIZ), којим председава Марјана Колар, један је од партнера Синдиката образовања Србије, чије смо представнике имали прилику да упознамо и дочекамо 16. јуна у Лесковцу.

Представници SVIZ исказали су жељу да сарађују са Регионалним центром СОС за Јабланички округ, а у дводневној посети госте смо упознали са нашим начином рада. Многе проблеме образовног система препознали смо као заједничке и препознали могућности и питања на којима вреди градити даљу сарадњу.

SVIZ је међу првима исказао подршку и солидарност поводом трагедије 3. маја ове године у ОШ “Владислав Рибникар” у Београду.

Овој посети придружили су се и представници виших органа Синдиката образовања Србије, председница Валентина Илић и технички секретар Миодраг Камперелић.

Захваљујемо се Народном музеју у Лесковцу, Црквеној општини Лесковац, Трговинско-угоститељској школи у Лесковцу, Хидроелектрани у Вучју, чији су нам представници

и запослени овим поводом били партнери у домаћинском и срдачном дочеку.

За равноправност и против насиља

Пише: Борка Вишнић

У београдском хотелу "Палас" 30. јуна и 1. јула одржан је семинар Секције жена Синдиката образовања Србије "Жене из образовања у борби против насиља и за родну равноправност", који је окупио тридесетак представница свих нивоа образовања из читаве Србије.

Циљ семинара био је да се оснаже чланице Секције жена и активисткиње нашег синдиката у борби за родну равноправност и против свих облика насиља, као и да се подстакну на активније учешће и допринос у остваривању права, као и безбеднијем радном и друштвеном окружењу. Семинар је отворила председница СОС Валентина Илић. Она је истакла значај ове теме у околностима које су потресле наше друштво и све већој изложености наставника разним облицима насиља.

Предвиђене теме семинара биле су веома занимљиве учесницама, као и ауторке које су привукле пажњу и отвориле нове углове гледања на већ познате проблеме.

Повереница за равноправност Бранкица Јанковић се у непосредном разговору са учесницама информисала о искуствима која свака од њих има у вези са насиљем и применом закона који треба да обезбеде заштиту жена. Током дискусије је указано и на могућности унапређења у нормативном

аспекту, али је као већи проблем истакнуто да се и добри закони не поштују и да се не прати њихова примена.

Потом је др Косана Бекер представила резултате истраживања о положају жене у синдикату, што је једно од ретких истраживања ове врсте. Истакла је потребу окупљања жена у синдикату, њиховог оспособљавања да активно учествују у креирању сопственог положаја, као и да се негује солидарност, која готово да је заборављена као вредност.

Наредног дана полазницама семинара било је изузетно занимљиво излагање и примери Биљане Малетин,

која је говорила о дискриминацији, стереотипима и предрасудама, где се све исказују у јавном простору и како утичу на наше деловање.

Рад Секције жена нашег синдиката представила је др Марина Миленковић, председница Секције, а о питањима која се разматрају на Комитету за једнакост европског синдиката и нашем учешћу у раду тог тела, говорила је др Славица Манић, представница нашег синдиката.

Све учеснице су изразиле задовољство учешћем у раду овог семинара и подстицајима које су добиле за рад и унапређење синдикалног организовања жена у својим срединама.

Завршен пројекат "Зелене школе"

Пише: Б. В.

Доделом сертификата учитељицама које су учествовале у активностима завршена је реализација пројекта "Зелене школе". Овај изузетно занимљив и користан пројекат био је намењен учитељима, који раде са децом од првог до четвртог разреда, са задатком да се током планираних активности развијају зелене компетенције код ученика. Четрнаест учитељица је у раду са 370 ученика овог пролећа реализовало низ занимљивих активности, у које су били укључене и њихове колеге, родитељи, шира заједница. У раду је примењивана нова методологија која је развијена за потребе пројекта, а показала се веома функционалном и као приручник може да се користи у даљем раду учитеља.

У реализацији пројекта учествовали су Бугарски синдикат образовања СБУ, Румунски синдикат образовања FSLI и Синдикат образовања Србије. Завршна конференција пројекта одржана је 8. јуна у Софији где је истакнуто да је у све три земље пројекат успешно реализован и да је показао могућности за наставак рада у овој значајној области.

Активности које су реализовале наше учитељице на завршној свечаности представила је Ирис Стантић Миљачки, која је истакла маштовитост и лепе идеје које су развијене током рада на пројекту, а могу да буду и инспирација колегама за будући рад.

Сертификате о учешћу у реализацији пројекта присутним учитељи-

цама уручила је председница Синдиката образовања Србије Валентина

Илић, уз захвалност свима на преданом раду у овој важној области.

Подстицаји унапређењу практичне обуке

Пише: Б. В.

Дводневном конференцијом, која је одржана 26. и 27. јуна у Бриселу, као и *online*, обележено је десет година Европске алијансе за праксу, чији члан је и наш синдикат од 2018. године.

Овај значајан јубилеј био је прилика да се учесницима конференције обратe званичници Европске комисије, која је подстакла оснивање и рад овог савеза. Најважније је да је током овог периода остварен видан напредак у оспособљавању радника и ученика кроз стицање нових вештина потребних тржишту рада у светлу примене нових технологија и убрзаног привредног развоја који нису пратиле адекватне промене у образовним системима. Током протеклих десет година за 60% је повећано учешће младих у стручној пракси у компанијама, а незапосленост младих смањена на 6%. С обзиром на резултате, значајни фондови су за ове потребе издвојени у Европској комисији и пласирају се преко Европског социјалног фонда.

Синдикати су, као социјални партнери, укључени у ове процесе са

основним задатком да воде рачуна о заштити и радним условима особа на пракси, што је, углавном, свуда обезбеђено. Поред тога, постоји потреба да унапређењем квалитета образовања и отварања могућности за даље образовање из сваког облика стручног образовања и мењања негативне слике стручног образовања у друштву, што се добрим делом и десило широм Европе. Наравно, многи не могу да достигну ниво земаља са традицијом у

овој области, у којима је стандард 50% у учионици, 50% у компанији, 50% плате за тај посао.

У овој асоцијацији чланови су и многе међународне компаније, привредне асоцијације, заједнице школа, као и бројни актери који се баве стручним образовањем и праксом, а заједнички рад даје могућност повезивања и примене различитих примера добре праксе.

Како до стратегије одрживости заштите животне средине ?

Пише: Б. В.

На ово и друга питања синдикалног ангажовања у овој актуелној теми одговоре су тражили и понудили учесници *online* конференције, на којој се чуло много изузетно занимљивих примера.

Почевши од питања, да ли је то тема за синдикат? Одговори су да одрживи развој треба да буде интегрални део свих договора које синдикати постижу у социјалном дијалогу, да буду прилагођени локалним околностима у којима делује синдикат, а до синдикалне стратегије и акционог плана стиже се споро и тешко, као што то показује и пример јединог синдиката који је то завршио (за десет година рада) - норвешки синдикат UEN. Тема је актуелна, саставни је део европских политика у свим областима и поред дигитализације основа свих усмерења како постићи постављене циљеве.

Поред пледирања на промене понашања других, занимљиво је искуство немачког синдиката, који је значајно променио досадашњу праксу у свом раду: почев од подстицања коришћења алтернативног превоза, до употребе рециклираног папира (ако баш мора да се користи), коришћења здраве амбалаже и хране. Наравно да сви знају да су многе од тих промена

скупље од досадашње праксе, али и сви знају да екологија кошта.

Поред разговора о теми на синдикалним скуповима, подстицању обуке наставника у овој области, подстиче се и укључивање у пројекте са овом темом. То је била прилика да представници Румуније и Србије истакну заједнички рад са колегама из бугарског синдиката образовања управо у области зеленог образовања.

У радним групама смо представили методолошки приручник (објављен на четири језика) који наставници могу да користе у свом раду како би подстакли зелено размишљање и понашање својих ученика.

"EduLead" креће од септембра

Састанак пројектног тима за овај свеобухватни пројекат управљања образовањем одржан је средином јуна, како би учесници били информисани о начину рада. Основни циљ је повећање сарадње у управљању школама и образовањем уз учешће практичара из образовања, доносилаца одлука, истраживача и свих других чинилаца битних за образовање. Готово деведест европских институција укључено је у пројекат, а из Србије на списку су Министарство просвете и Синдикат образовања Србије.

Током четворогодишњег рада биће формирана мрежа европских партнера којима ће на располагање бити најразноврснији садржаји знања која могу да користе у раду.

Реализација пројекта ће, углавном, бити путем вебинара, а годишњи састанци на крају сваке године са сумирањем резултата. У пројекту ће у име нашег синдиката учествовати Биљана Благојевић. Сви заинтересовани ће о планираним активностима бити детаљно обавештени, како би се што више наших чланова укључило у рад.

Финска: Семинар о одрживости животне средине

Пише: Ирис Стантић Миљачки

У Хелсинкију је 15. и 16. маја одржан четврти по реду peer learning семинар "Европски социјални партнери промовишу одрживост животне средине у школском учењу, настави и управљању". Испред СОС са аспекта визије развоја образовања и личног развоја семинару је присуствовала ауторка ових редова.

Први дан је био посвећен организованом обиласку Хелсинкија - значајних образовних, културних, научних, медијских и природних знаменитости, потом и обилазак школе "Perho Culinary, Tourism & Business College" где је директорка школе Katriina Klen упознала госте са радом ове школе, а о концепту одрживости унутар установе је говорила Maria Rinonen и још ученика о важности образовања, функционисању школе те важности питања одрживости. Гости су у школи послужени и вечером коју су припремили ученици

Други дан семинара су отворили заменик председника EFEE Fergal McCarthy, ETUCE координатор за услове рада, људска права, равноправност и животну средину Ekaterina Efimenko, а финску добродошлицу су пожелели Lauri Kurvonen (OAJ) и Annakaisa Tikkinen (FEE), као и истраживач Paddy Duggan.

EFEE пројект менаџер Marie-Céline Falisse, i Ekaterina Efimenko су учеснице семинара упознале са пројектом EFEE-ETUCE: "European Social Partners in Education Promoting environmental sustainability in school learning, teaching and management". Након тога је уследио Округли сто на тему "Социјални дијалог у неговању еколошког образовања у школи - менаџмент, учење и подучавање у Финској", на којем су говорили генерални секретар Еева Фурман, Аннакаиса Тиккинен (FEE), Mari Sjöström (Association of Finnish Municipalities) и представник финског синдиката OAJ Lauri Kurvonen. Они су одговорили на десет кључних питања о питањима одрживог развоја у образовању.

Након краће дискусије учеснице семинара је кроз школу "Perho" провео Seppo Honkanen, координатор за међународне односе, како би показао мини фабрику за производњу пива и просторије за прављење сира, а потом госте послужио ручком припремљеним од намирница које се узгајају на фармама које припадају школи и у складу су са највишим еколошким стандардима. Приказан је један од модела циркуларне економије који изванредно функционише у пракси.

Рад је настављен приказима примера добре праксе - EDUFI пројекат је представила Helena Suomala из финске националне агенције за образовање, VASKI пројекат је приказао представник ОККА фондације. Са активностима и пројектима присутне семинара су учесници из Белгије и Холандије, а ауторка ових редова Ирис Стантић Миљачки је кроз презентацију приказала "Erasmus+" пројекат Green Schools и реализоване активности учитеља у нашим школама. Тај пројекат реализује СОС са синдикатима из Бугарске и Румуније. Овим пројектом је обухваћено 12

учитеља и 370 деце из различитих школа у Србији у којима су, у сарадњи са родитељима и локалном заједницом, развијали зелене компетенције дате у документу "GreenComp, Европски оквир компетенција за одрживост" из 2022. године.

О активностима синдиката просветних радника Ирске је говорио John MacGabhann, а Paddy Dougan је представио прелиминарне резултате истраживања "Социјални дијалог и одрживост у европским школама". Кроз ове примере учесници семинара су упознати са практичним примерима на који начин је од највиших до најнижих структуралних елемената образовног процеса изузетно важан концепт одрживости примењен у пракси, који се ефекти могу очекивати и спознали начине унапређивања читавог концепта. Србија се, по овом питању, налази испод европског стандарда и потребно је темељно регулисати образовне политике и ускладити их са принципима одрживости.

Синдикално перо

БОРКА ВИШНИЋ и МИОДРАГ КАМПЕРЕЛИЋ ● Телефон: (011)32-33-229 ● Тираж: 4000 ● www.sind-obr.org.rs ● Е-mail: obrazovanje@sindikat.rs ● Графичка припрема: ДИМИТРИЈЕ ПАВЛОВИЋ ● Штамп: СИГНЕТА - Београд

Издавач: СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ, Дечанска 14, 11000 Београд ● Главни уредник: ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ ● Уредник: САША ЛУКОВИЋ ● Редакцијски колегијум:

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
331.105.44(497.11)

СИНДИКАЛНО перо : лист Синдиката образовања Србије / главни уредник Валентина Илић. - Год. 1, бр. 1 (2001)- .- Београд : Синдикат образовања Србије, 2001- (Београд : Сигнета). - 30 цм Месечно.
ISSN 1451-7574 = Синдикално перо
COBISS.SR-ID 120073740

Секција младих СОС

